

Cultuurbeoefening in kaart

Brancheonderzoek naar
professionele aanbieders
cultuurbeoefening

2025

cultuur
connectie

Inhoud

Inleiding	4
Funcities en Activiteiten	6
Binnenschoolse educatie	13
Sociale basis	15
Financieel	18
Personeel	22
En hoe nu verder?	24
Wat doet Cultuurconnectie	25
Verantwoording	26
Ledenkaart	27
Colofon	27

**cultuur
connectie**

Foto: Phoenix Cultuur - Pien Dütthmann

Inleiding

Overal in Nederland ontdekken, leren, maken en beleven mensen kunst en cultuur. In kunstencentra, jeugdtheaterscholen, muziekscholen, buurthuizen, scholen en op talloze andere plekken werken organisaties en professionals dagelijks aan het mogelijk maken van cultuurbeoefening. Daarmee leveren zij een onmisbare bijdrage aan de ontwikkeling van mensen en aan een samenleving waarin creativiteit, ontmoeting en verbinding centraal staan.

Cultuurbeoefening omvat zowel cultuureducatie als cultuurparticipatie. Het biedt mensen van alle leeftijden de kans om zich artistiek te ontwikkelen, nieuwe vaardigheden te leren, hun talenten te ontdekken en actief deel te nemen aan het culturele leven. In een tijd waarin maatschappelijke vraagstukken en opgaven rond gezondheid, kansengelijkheid, inclusie en leefbaarheid steeds urgenter worden, laat de sector zien dat kunst en cultuur meer zijn dan een waardevolle vrijetijdsbesteding. Het zijn krachtige middelen om individuen en gemeenschappen te versterken en bij te dragen aan een sterke sociale basis.

Het onderzoek

Met het brancheonderzoek *Cultuurbeoefening in kaart* brengt Cultuurconnectie de sector in beeld, met de cijfers over het jaar 2025.

Cultuurbeoefening kent vele vormen, in deze publicatie gaan we uit van professionele organisaties die een aanbod voor cultuurbeoefening verzorgen of ondersteunen. In de verantwoording vind je hoe de resultaten tot stand zijn gekomen.

De resultaten

De verzamelde gegevens geven inzicht in de omvang, bereikbaarheid en financiële positie van organisaties die zich inzetten voor cultuurbeoefening. Daarmee bieden de cijfers niet alleen een overzicht van de stand van zaken, maar vormen zij ook een belangrijke basis voor beleidsontwikkeling, belangenbehartiging en samenwerking binnen en buiten de sector.

De resultaten van dit onderzoek laten een sector zien die wendbaar en maatschappelijk relevant is en zich onderscheidt door zijn veelzijdigheid in activiteiten, doelgroepen en partners. Van cultuureducatie op school, in de vrije tijd, tot welzijnsorganisaties in de wijk, cultuurbeoefening is overal.

“De sector laat zien dat kunst en cultuur meer zijn dan een waardevolle vrijetijdsbesteding.”

De sector werkt nauw samen met het onderwijs en de brede sociale basis. Het bereiken van specifieke doelgroepen zoals ouderen of mensen met een beperking is echter veelal gebaseerd op incidentele middelen, dit staat een borging van deze impactvolle activiteiten in de weg.

Het aantal bereikte scholen laat een lichte daling zien. Omdat scholen vaak de eerste kennismaking met cultuur bieden, lijkt dit samen met de afname van het aantal cursisten op een verminderde doorstroom te wijzen. Het Blueyard-onderzoek Toegang tot de top laat zien dat onvoldoende doorstroom naar buitenschools aanbod en de versnippering van dat aanbod drempels vormen voor talentontwikkeling. Een toegankelijke en kwalitatieve buitenschoolse infrastructuur is daarom essentieel om kinderen met cultuur in aanraking te laten komen en talentontwikkeling mogelijk te maken.

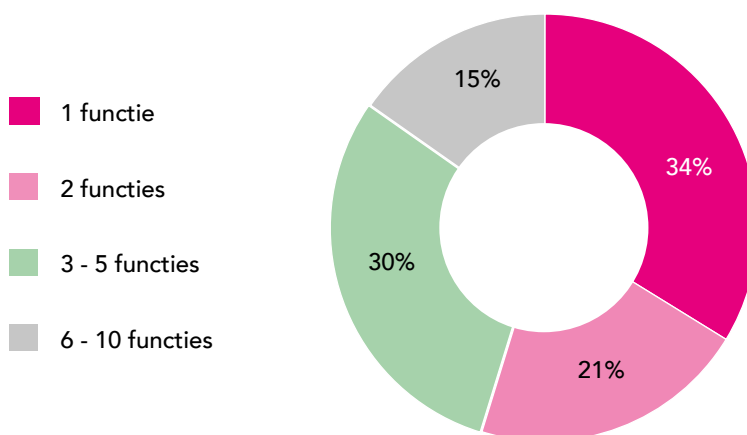
Ook de afname in (project)subsidie vraagt om blijvende aandacht. Juist in een periode waarin de behoefte aan toegankelijke en betekenisvolle kunst- en cultuurbeoefening groot blijft, is het van belang om zicht te houden op de ontwikkelingen in het werkveld.

Achter de cijfers schuilt het verhaal van duizenden professionals, docenten, vrijwilligers en bestuurders die zich dagelijks inzetten om cultuur voor iedereen toegankelijk te maken. Dit onderzoek maakt hun gezamenlijke kracht zichtbaar en benadrukt het belang van een sterke infrastructuur voor cultuurbeoefening. Want wanneer mensen de ruimte krijgen om te maken, te leren en te creëren, profiteert de samenleving als geheel.

Functies en Activiteiten

Wie aan cultuurbeoefening denkt, denkt misschien aan een muziekschool, een centrum voor de kunsten of een jeugdtheaterschool. Maar onze sector doet en is zoveel meer. Zij verzorgen cultuur op school, naschools en in de vrije tijd. Zij trekken wijken in, en trekken de bewoners hun locaties in. Daar kunnen zij leren, ervaren en ontdekken. Daar waar cultuur, onderwijs en het sociaal domein samenwerken, zien we grote maatschappelijke impact. Dit alles zien we ook terug in de functies die de aanbieders vervullen.

Aantal functies uitgevoerd door organisaties

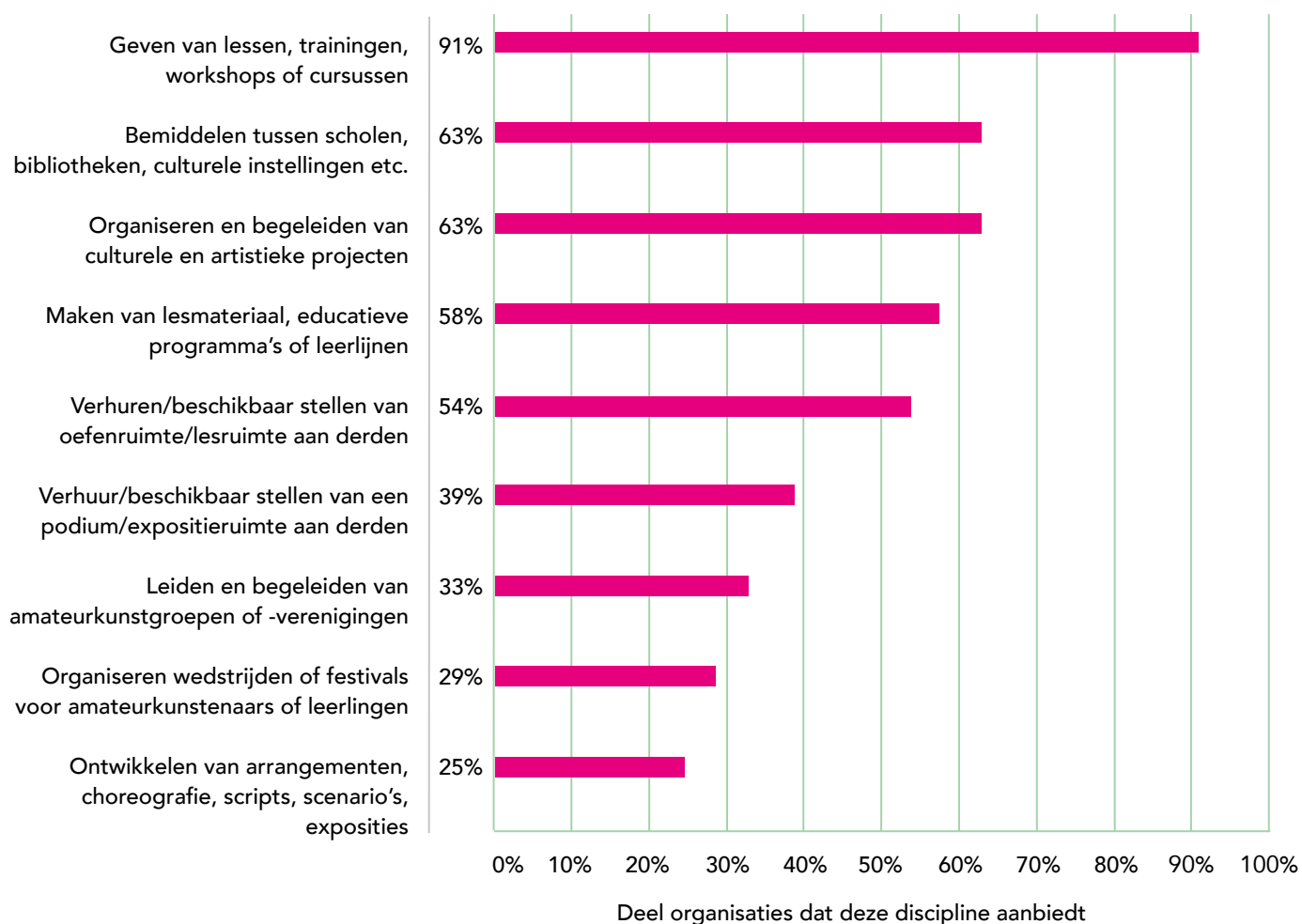

Die functies lopen uiteen van een kunstencentrum, naar bemiddelaar, verhuur, welzijn, bibliotheek en theater. Slechts één op de drie organisaties vervult één functie. De anderen hebben er allemaal twee of meer. Dit zegt veel over de veelzijdigheid van de organisaties. Er is een stijgende lijn in het aantal multifunctionele culturele organisaties (mfco's), een stijging van 4% ten opzichte van 2024. Bij een mfco is er naast het aanbod van cursussen bijvoorbeeld ook een theater of bibliotheek, of wordt er bijvoorbeeld samengewerkt aan preventie met welzijnspartners. In deze publicatie wordt gefocust op organisaties die werken voor cultuurbeoefening. Welke activiteiten voeren zij uit?

De meestvoorkomende activiteit blijft het geven van cultuureducatie. 91% van de organisaties biedt dit aan. Hier staan de deelnemers of cursisten centraal: zij ontdekken, leren en ontwikkelen.

Maar de activiteit op plaats twee is ook onmisbaar: het bemiddelen. Als bemiddelaar voorzien zij in cultuur op school door de koppeling te maken tussen

Activiteiten op het gebied van kunst en cultuur

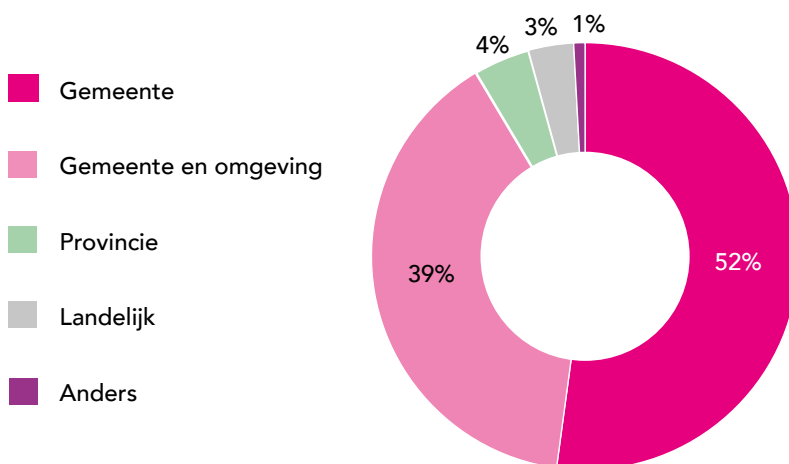
onderwijs en aanbieders. Dit is belangrijk, want juist daar vindt vaak de eerste kennismaking met cultuur voor leerlingen plaats. Het sluit ook aan bij het maken van lesmateriaal, educatieve programma's of leerlijnen. Organisaties spelen hiermee een belangrijke rol in het onderwijs. Niet alleen voorzien zij aanbod op scholen, ook kunnen zij dat aanbod ontwikkelen.

Het organiseren van artistieke projecten is ook een veelvoorkomende activiteit. Deze staan vaak niet op zichzelf, maar gaat hand in hand met welzijn en andere domeinen. Dit versterkt de impact van zo'n activiteit, omdat hiermee doelgroepen worden bereikt die anders minder snel een kunstencentrum binnenstappen.

Ook zie je dat aanbieders zich niet alleen richten op hun eigen activiteiten, maar ook actief bijdragen aan het lokale culturele veld. Door ruimtes en plek te bieden voor amateurkunst spelen zij een belangrijke rol in het laten floreren van cultuuroefening binnen en buiten de eigen organisatie.

Het grootste deel van de activiteiten vindt lokaal plaats. Dit past ook bij de functies van de aanbieders: zij weten als geen ander wat er lokaal leeft, wie er wonen en aan welk type activiteiten behoefte is.

Gebied waar de activiteiten plaatsvinden

Cultuureducatie per discipline

Organisaties die deze discipline aanbieden

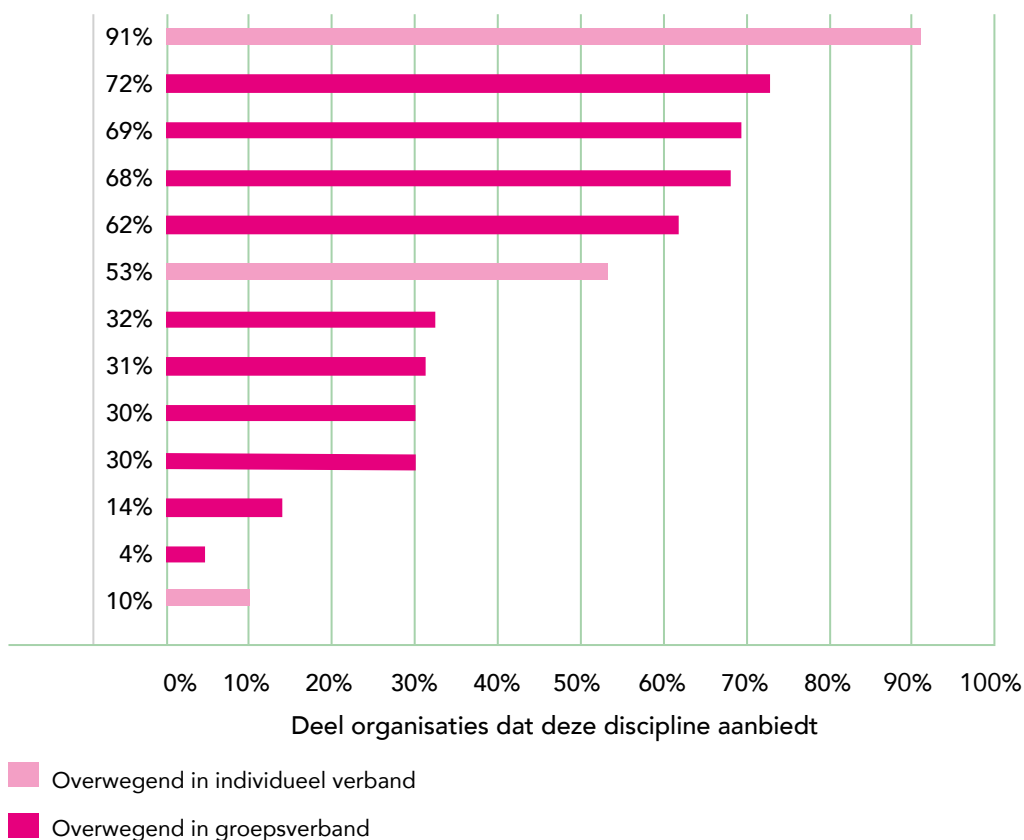

Foto: De Kom - Arend Bloemink

Voor veel muziekscholen, jeugdtheaterscholen en centra voor de kunsten is het aanbieden van lessen, cursussen of workshops een kerntaak. Hierin is muziek nog steeds de meest aangeboden discipline, gevolgd door theater, beeldende kunst en dans.

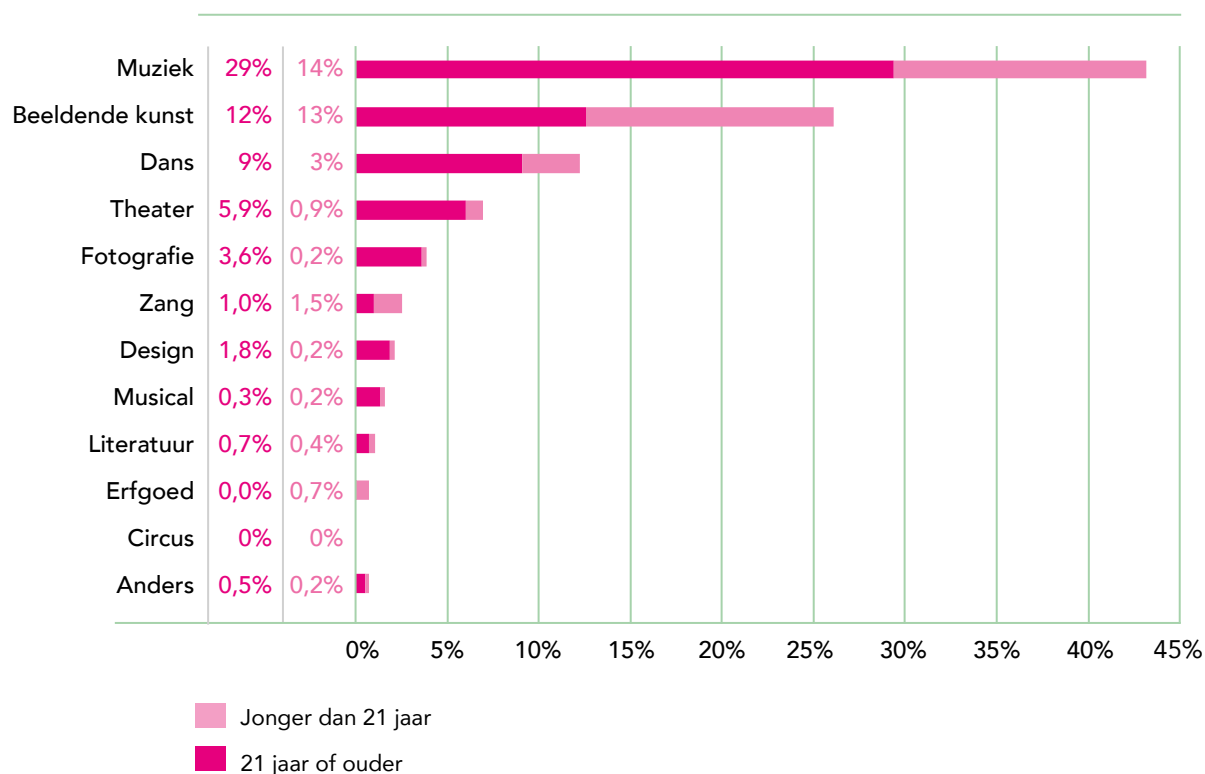
Wat opvalt is dat een stijging van het aantal aanbieders van de discipline zang. Het aandeel zang was in 2024 nog 41%, maar 17 extra organisaties zijn zang gaan aanbieden. Ook in het aantal leerlingen is het aantal zangers gestegen ten opzichte van 2024.

Muziek en zang worden overwegend in individueel verband onderwezen. Bij de andere disciplines ligt de focus meer op de groep. Nu zijn er natuurlijk uitzonderingen in de vorm van bijvoorbeeld orkesten, bandjes en koren, maar muziekonderwijs is overwegend in individueel verband.

De meeste cursisten zijn jonger dan 21 jaar, zij vormen 70% van het aantal deelnemers en zijn hiermee de grootste doelgroep. De cursisten muziek van jonger dan 21 jaar maken 29% uit van het totaal aantal leerlingen, en 21 jaar of ouder 14%. Bij beeldende kunst, is de verhouding iets gelijk. De doelgroep in het cultuureducatieaanbod voor de vrije tijd is dus voornamelijk kinderen en jongeren.

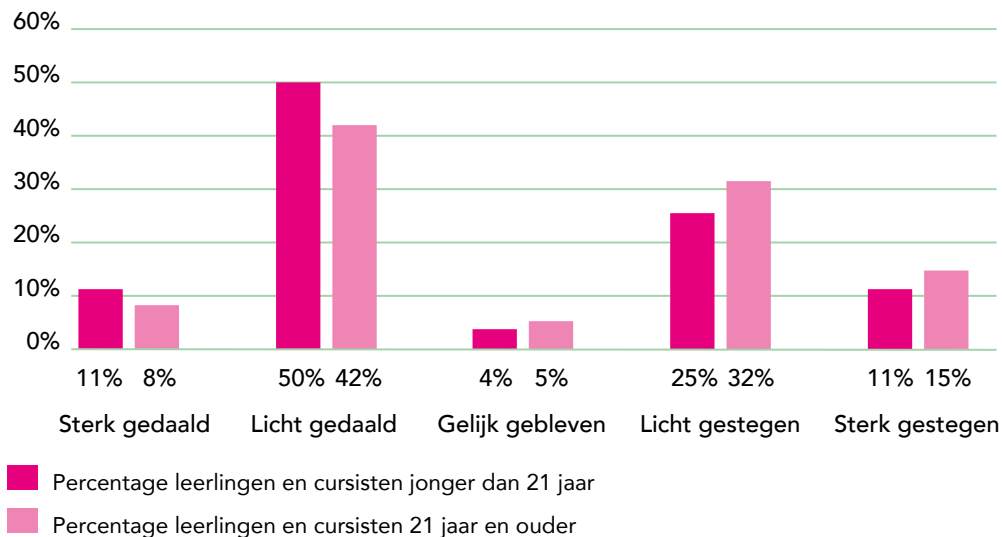
Hoe verhoudt het leerlingaantal zich tot het jaar ervoor? Op het totaal is het aantal leerlingen onder de 21 jaar met 0,7% gestegen, en die van 21 jaar en ouder met 4,1% gestegen. Toch zien we een grote groep waarbij het aantal cursisten licht is gedaald. 34% van de organisaties geeft aan dat het werven en behouden van leerlingen een knelpunt voor hen is. Een factor hierin is de overgang van de basisschool naar de middelbare school. Het is lastig om na die overgang jongeren te behouden. De concurrentie met andere, meer laagdrempelige activiteiten in de vrije tijd is groot. De gemiddelde stijging komt door een aantal organisaties die grote stappen heeft gezet in het leerlingaantal, wat het gemiddelde iets omhoogtrekt.

Aandeel in totaal aantal leerlingen

“De aanbieders bemiddelen tussen cultuur en onderwijs, en zorgen daarmee voor een belangrijke schakel: de kennismaking met cultuur.”

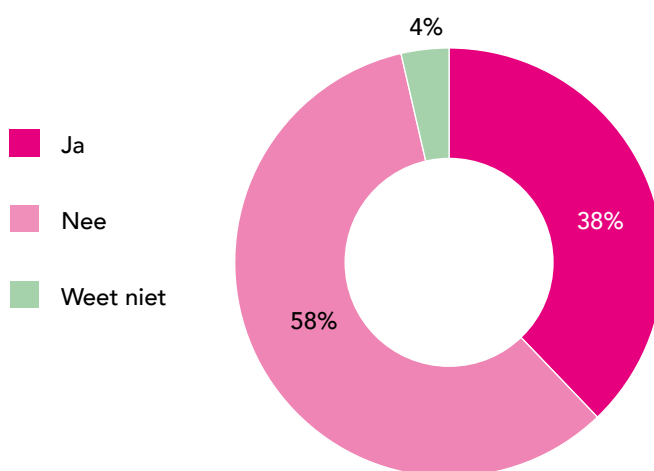
Stijging of daling aantal leerlingen en cursisten t.o.v. 2024, per doelgroep

Toptalent

Talentontwikkeling was een groot onderwerp afgelopen jaar. Deze zomer was er het nieuwsbericht dat het aantal Nederlandse studenten 22% bedroeg op conservatoria¹. Het Blueyard onderzoek 'Toegang tot de top'² liet zien dat een drempel voor de doorontwikkeling naar toptalent ligt bij onvoldoende doorverwijzing naar het buitenschoolse aanbod, en dat dit buitenschoolse aanbod versnipperd is geraakt. Een toegankelijke en kwalitatieve buitenschoolse infrastructuur is een belangrijke voorwaarde om toptalent in Nederland voort te brengen. Onderdeel hiervan zijn

Aanbod voor toptalent

1 <https://nos.nl/artikel/2623518-aantal-nederlandse-muziekstudenten-op-conservatoria-fors-gedaald>

2 <https://open.overheid.nl/overheid/openbaarmakingen/api/v0/attachment/44a65b35-0a18-4011-92cf-5b8b237db9ed>

Foto: Volksuniversiteit Utrecht - Marcel de Bont

38% van de organisaties die naast regulier aanbod, ook aanbod voor toptalentontwikkeling hebben.

Kennismaking begint vaak op school, de verbreding en verdieping vaak bij een kunstencentrum. Soms zitten daar leerlingen tussen die een uitzonderlijk talent vertonen. Om deze leerlingen verder te ondersteunen en begeleiden hebben deze organisaties programma's om hun voor te bereiden voor een kunstvakopleiding te volgen of dit op een andere manier professioneel te verwezenlijken. Deze aanbieders zijn hiermee een belangrijke schakel in het ecosysteem rondom talentontwikkeling. Om deze organisaties toegankelijk te houden, is een structurele financiering van het aanbod nodig.

Conclusie

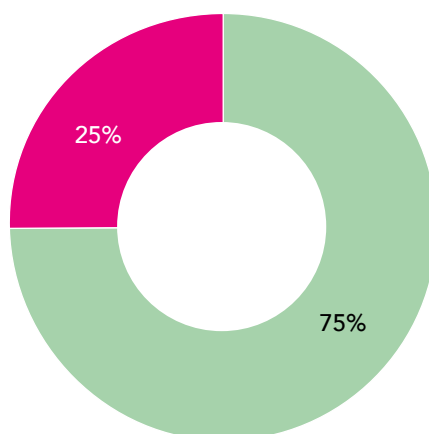
Aanbieders zijn ongelofelijk veelzijdig. Twee derde vervult meer dan één functie, bijvoorbeeld omdat ze naast kunstencentrum ook een bemiddelende functie hebben of een bibliotheek. Kijkend naar de activiteiten van organisaties die cultuurbeoefening aanbieden, beperken die activiteiten zich niet tot cultuureducatie in een lokaal. De aanbieders bemiddelen tussen cultuur en onderwijs, en zorgen daarmee voor een belangrijke schakel: de kennismaking met cultuur. Ook zijn veel organisaties actief in de sociale basis, en het amateurkunstenveld. Muziek is nog steeds de grootste discipline, maar het aantal organisaties dat zang aanbiedt is gestegen. Ondanks dat het totaal aantal leerlingen is gestegen, zien veel organisaties een daling in het aantal deelnemers. Dit ligt voornamelijk bij de overgang van basisschool naar de middelbare school, en het bereiken van jongeren. Dit heeft ook invloed op het toptalent dat wordt voortgebracht in Nederland.

Binnenschoolse educatie

Voor veel kinderen is het eerste contact met kunst en cultuur op school. Of een school aandacht heeft voor kunst en cultuur hangt vaak af van een bevlogen cultuurcoördinator of een actieve culturele instelling in de buurt. Onze leden spelen hierin een belangrijke rol, 75% van hen biedt cultuureducatie aan op school. Dit doen ze zowel structureel, als vast onderdeel van het curriculum, als projectmatig. Het zorgt voor kennismaking en verdieping, en draagt bij aan taalontwikkeling, samenwerking, creativiteit en zelfvertrouwen. Niet voor niets behoren kunst en cultuur tot de kerndoelen van het onderwijs.

Biedt de organisatie binnenschoolse educatie aan?

- Biedt cultuurbeoefening aan op school
- Biedt geen cultuurbeoefening aan op school

Bereik op scholen met structureel en projectmatig cultuuronderwijs

TYPE ONDERWIJS	Totaal aantal scholen in NL	Structureel bereikt	Projectmatig bereikt	Totaal bereikt	% Bereikt structureel	% Bereikt projectmatig	% Bereikt totaal
Primair	5986	1956	1680	3355	33%	28%	56%
Voortgezet	1453	234	354	584	16%	24%	40%
Gespecialiseerd	261	121	118	210	46%	45%	80%

De basisscholen worden goed bereikt. 81 organisaties zorgen samen voor een bereik van 56% in het basisonderwijs, een indrukwekkende bijdrage. In het voortgezet onderwijs ligt dit iets lager, op 40%. Het speciaal onderwijs staat met stip bovenaan met 80% bereik. Bij het voortgezet onderwijs zien we een iets grotere voorkeur naar projectmatig onderwijs.

Sommige organisaties zijn actief op een school met zowel structureel als projectmatig cultuuronderwijs. Met die overlap is rekening gehouden in de cijfers.

Wat opvalt is dat leerlingen, die in het voortgezet onderwijs structureel onderwijs krijgen, 1,6 keer zoveel uren leskrijgen als leerlingen die dat projectmatig krijgen. In het speciaal onderwijs is dat andersom, daar krijgen leerlingen met projectmatig onderwijs 1,7 keer zoveel uur les. Voor het primair onderwijs maakt het weinig uit. Verschillende typen onderwijs hebben dus andere behoeften.

Uit de vergelijking van de organisaties die ook in 2025 hebben deelgenomen aan het onderzoek (n=65) blijkt een lichte afname van het bereik in het primair en voortgezet onderwijs. Zowel het structurele als het projectmatige bereik is afgenomen. Het gespecialiseerd onderwijs laat een afwijkend beeld zien: hoewel het structurele bereik afneemt, stijgt het projectmatige bereik met 31%. Dit wijst erop dat cultuuraanbieders binnen deze onderwijssector vaker via tijdelijke of afzonderlijke projecten actief zijn.

“Ten opzichte van vorig jaar is het aantal bereikte scholen iets afgenomen, maar het aantal scholen bereikt in het speciaal onderwijs neemt juist toe.”

Conclusie

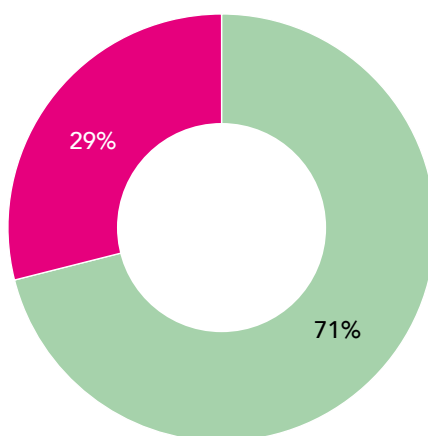
Een groot deel van de scholen wordt bereikt door de professionele aanbieders. Dit is een belangrijke schakel in het culturele ecosysteem. Het onderwijs wordt op verschillende manieren ingevuld, afhankelijk van het type onderwijs. Ten opzichte van vorig jaar is het aantal bereikte scholen iets afgenomen, maar het aantal scholen bereikt in het speciaal onderwijs neemt juist toe.

Sociale basis

Cultuurbeoefening staat vaak niet op zichzelf. Juist de connectie met andere domeinen zoals welzijn maakt dat de maatschappelijke impact groot is. Door projecten op te zetten voor, en met, onder meer langdurig zieke mensen, mensen in een kwetsbare sociale situatie en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, bereiken organisatie groepen die soms moeilijk toegang vinden tot het reguliere aanbod. Deelname aan deze activiteiten zorgt niet alleen voor plezier en ontmoeting, maar geeft mensen ook het gevoel ergens bij te horen. Het versterkt hun zelfvertrouwen, doorbreekt isolement en kan net dat steuntje in de rug bieden om weer actief deel te nemen aan de samenleving.

Was de organisatie in het afgelopen jaar actief in de sociale basis?

- Actief in de sociale basis
- Niet actief in de sociale basis

Dit is precies waarom domeinoverstijgend werken belangrijk is, en waarom 71% van de organisaties ook actief is in de sociale basis en hiermee een belangrijke bijdrage levert aan het (mentaal) welbevinden van mensen.

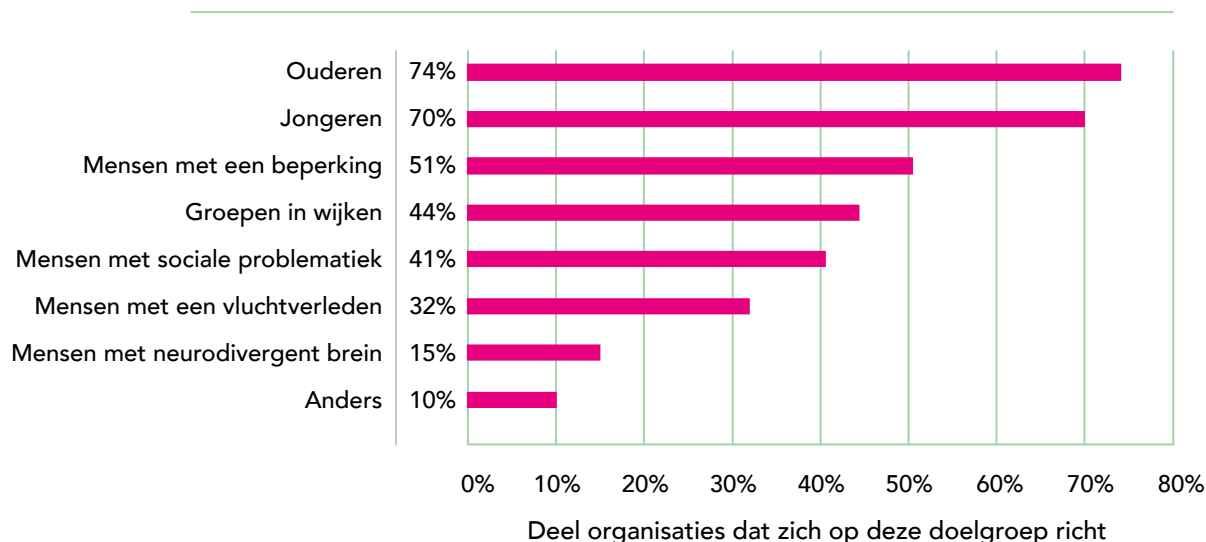
Op welke doelgroepen richten zij activiteiten?

De doelgroep waar de meeste activiteiten op gericht zijn ouderen met 74%, gevolgd door jongeren met 70%. Bij de categorie 'anders' wordt vaak genoemd dat activiteiten open zijn voor iedereen, of bijvoorbeeld mensen met een verslaving.

Samenwerking

Culturele organisaties zijn één van de vele spelers in de sociale basis. Om verschillende doelgroepen te bereiken is domeinoverstijgende samenwerking essentieel. Dit zien wij ook terug in het overzicht samenwerkingspartners.

Activiteiten gericht op bepaalde doelgroepen

Het zijn veel verschillende partijen, met zorg- en welzijnsorganisaties met stip op één. Ook worden zelfstandige kunstdocenten ingezet voor het invullen en begeleiden van de activiteiten. Dit verschilt niet van voorgaande jaren. Er ligt een duidelijke focus op lokale partners: gemeenten, buurt- en wijkorganisaties, bibliotheken en scholen. Samen vullen ze elkaar aan om doelgericht mensen te bereiken en de kracht van cultuurbeoefening te laten ervaren.

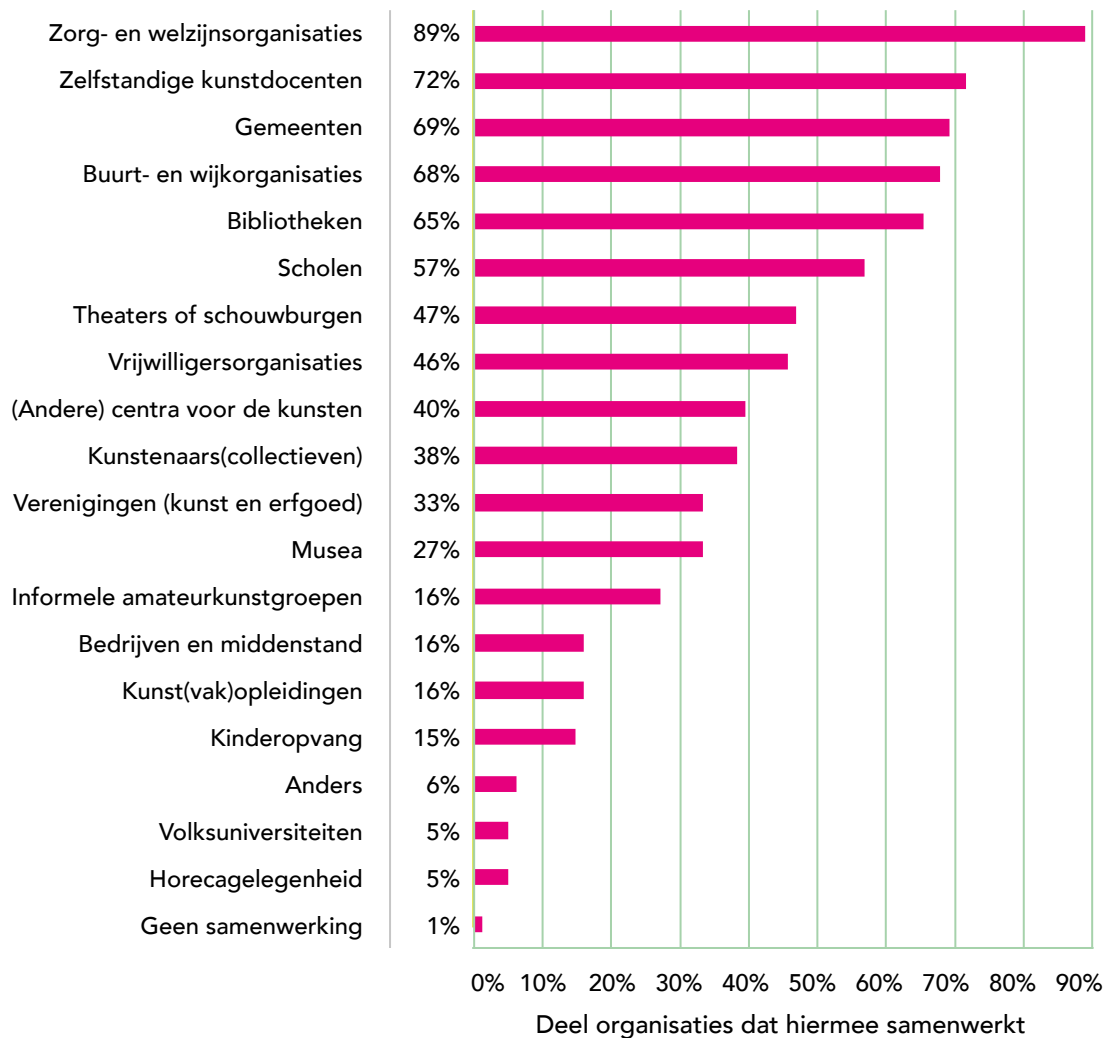
Financiering

Voor veel organisaties behoort dit type activiteit tot de kern van hun werk. De impact is groot, maar de financiering ervan is voornamelijk incidenteel. Juist vanwege die grote impact is de continuïteit van zo'n activiteit belangrijk, en daarmee ook structurele financiering. Een groot deel van de inkomsten die vallen onder 'anders' gaan over de eigen inkomsten, of donaties/sponsoring.

Conclusie

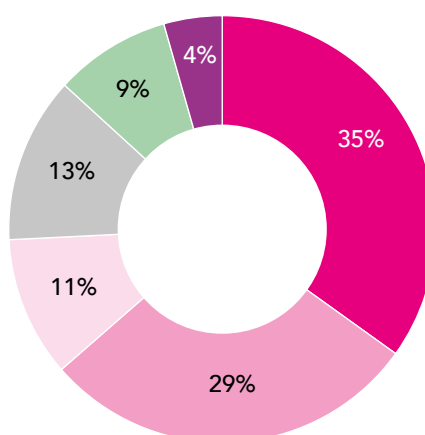
Voor veel organisaties is hun werk in de sociale basis niet iets voor erbij, maar de plek waar ze het verschil maken. Zij zijn dan ook onderdeel van de sociale basis en dragen bij aan het welbevinden van de inwoners van hun werkgebied. Aanbieders bereiken bijvoorbeeld ouderen, mensen met sociale problematiek en nieuwkomers. Toch is het grootste deel van de financiering incidenteel, vaak omdat de grootste financierder, de gemeente, niet is ingericht op domeinoverstijgende financiering of alleen incidentele middelen ter beschikking heeft. Het is daarmee te vaak afhankelijk van een betrokken ambtenaar en kent geen duurzame inbedding.

Samenwerkingspartners sociale basis

Aandeel verschillende baten voor activiteiten in de sociale basis

- Basissubsidie van de gemeente (%)
- Projectsubsidie van de gemeente (%)
- (Private) fondsen (%)
- Bijdrage deelnemers (%)
- Bijdrage samenwerkende partijen (%)
- Anders (%)

Financieel

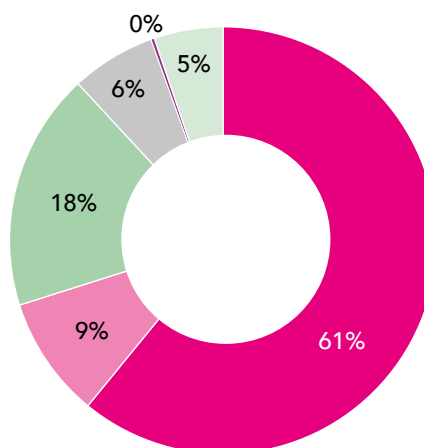
Baten

Het grootste deel van de baten bestaat uit subsidie. 61% hiervan is structurele subsidie, en 9,2% is projectsubsidie. De rest bestaat uit eigen inkomsten, sponsoring en schenkingen.

Van de subsidie is 76,2% gemeentesubsidie, de gemeente is hiermee veruit de belangrijkste subsidiënt.

Verdeling baten

- Subsidie
- Projectsubsidie
- Inkomsten cursisten/deelnemers/cliënten
- Inkomsten uit publieke dienstverlening
- Sponsoring en schenkingen
- Overige inkomsten

Verdeling subsidies

- Subsidie gemeente (exploitatie/activiteiten)
- Subsidie gemeente (beheer/huisvesting)
- Subsidie provincie
- Subsidie rijksoverheid
- Loonkostensubsidies
- Projectsubsidies (e.g. fondsen)

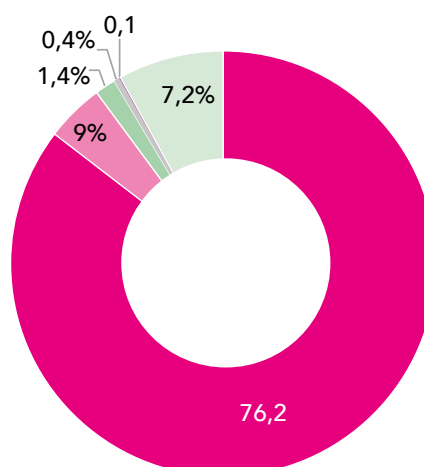

Foto: Campagne En nu Nederlands - Marcel de Bont

Uit een vergelijking van de organisaties die zowel in het voorgaande meetjaar als in 2025 aan dit onderzoek hebben deelgenomen (n=75), blijkt dat de subsidie-inkomsten met 2% zijn afgenomen. Tegelijkertijd bedroeg de inflatie 3,3%, waardoor de sector in reële termen een nog grotere terugval van middelen ervaart. Opvallend is daarnaast de sterke daling van de projectsubsidies: onder organisaties die hierover gegevens aanleverden (n=47) namen deze inkomsten met 11% af.

Daar staat tegenover dat organisaties hun eigen inkomsten weten te vergroten. Zowel de inkomsten uit cursisten als de inkomsten uit publieke dienstverlening zijn gestegen. Dat laat zien dat de sector zich actief inspant om de gevolgen van teruglopende subsidies op te vangen. De ruimte om dit verder op te vangen via hogere deelnemersinkomsten of aanvullende dienstverlening is echter niet onbeperkt.

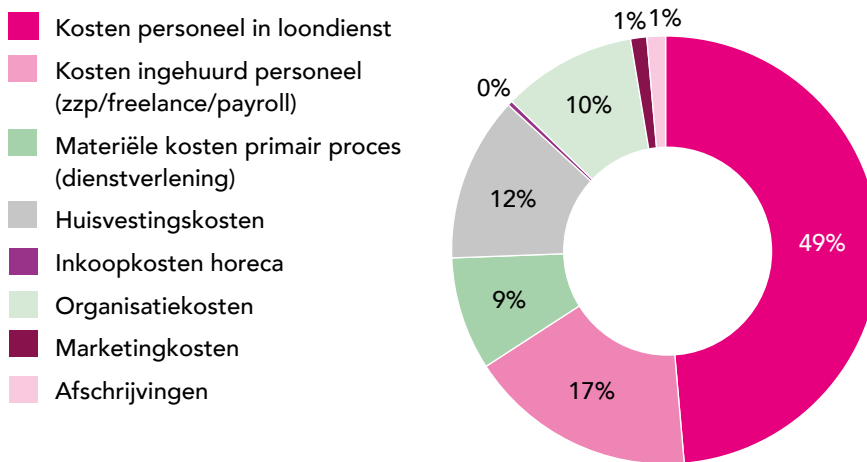
De gevolgen van de toenemende financiële druk zijn inmiddels zichtbaar. Organisaties worden geconfronteerd met stijgende kosten, terwijl publieke financiering achterblijft. Hierdoor ontstaan op verschillende plekken wachtlijsten, bijvoorbeeld voor muzieklessen, en worden steeds vaker moeilijke keuzes gemaakt over het aanbod. Als deze ontwikkeling zich voortzet, dreigt verdere vershraling van het aanbod. Dat kan betekenen dat minder lessen worden aangeboden, deelnamekosten stijgen of activiteiten moeten worden beëindigd. Juist op een moment waarop de maatschappelijke waarde van cultuur breed wordt erkend, staat de toegankelijkheid van cultuurbeoefening onder druk.

Lasten

Het grootste aandeel van de lasten wordt gevormd door de personeelskosten, samen goed voor 66% (n=114).

De vergelijking met organisaties die ook in 2025 deelnemen laat zien dat onder hen (n=74) de kosten van personeel in loondienst toenamen met 3%. Verder zien we een afname in alle kosten, waaronder een opvallende gemiddelde daling van huisvestingskosten van 5% (n=74). Bijna alle kosten ervaren een lichte daling ten opzichte van 2024.

Verdeling lasten

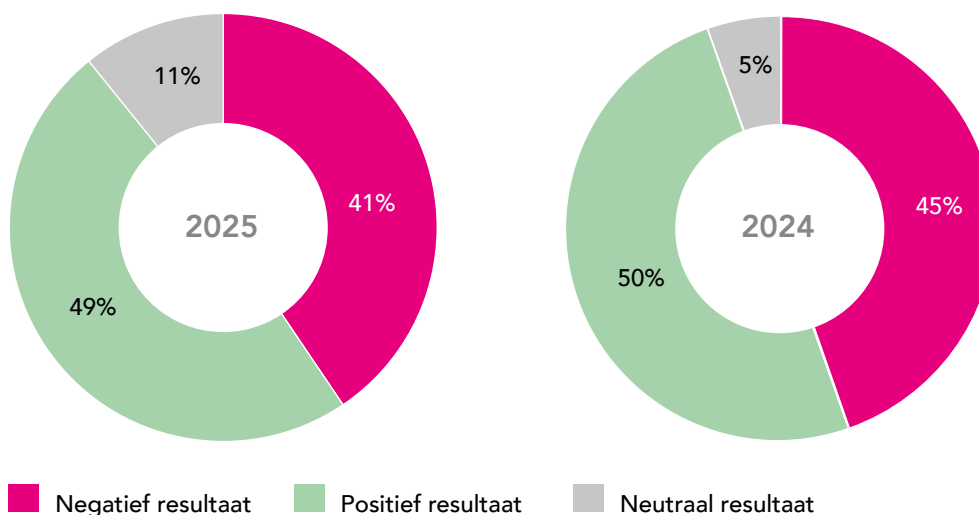
Resultaat

Het totale resultaat van de sector is positief, maar het resultaat verschilt enorm per organisatie. Hieronder staan twee grafieken van dezelfde groep in 2024 en 2025 (n=74). Het negatieve resultaat maakt ruimte voor een meer neutraal resultaat. Dit lijkt samen te hangen met een afname in bijna alle kosten door bezuinigingen van de kunstencentra.

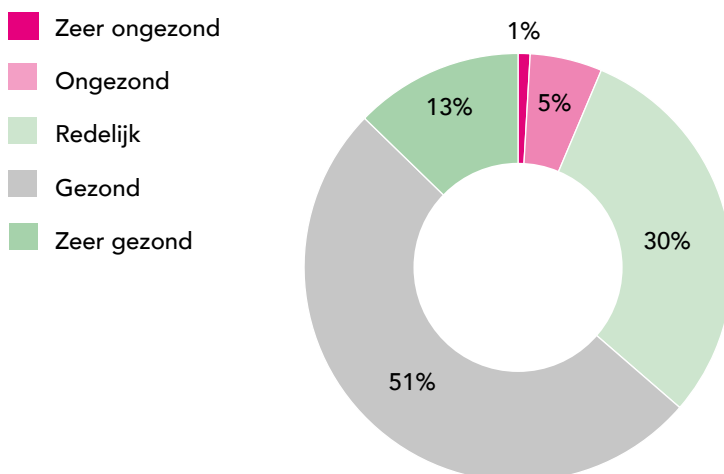
Hoe de financiële situatie wordt ervaren geeft echter een ander beeld. We vroegen respondenten hun financiële situatie te duiden. 64% van de organisaties typeert zich als (zeer) gezond.

“Juist op een moment waarop de maatschappelijke waarde van cultuur breed wordt erkend, staat de toegankelijkheid van cultuurbeoefening onder druk.”

Resultaat verdeling

Typering financiële situatie van de organisatie

Conclusie

Het grootste deel van de baten bestaat uit gemeentesubsidie, gemeenten zijn hiermee de belangrijkste financierders van de branche. Opvallend is de daling van de projectsubsidies. Daarnaast daalde de subsidie met 2%, en de inflatie bedroeg 3,3%. Organisaties kunnen niet hetzelfde blijven doen met minder baten, terwijl de kosten stijgen. Alle kosten namen af, met uitzondering van de kosten van het personeel in loondienst. In het resultaat zien we dit terug in een toenemend neutraal resultaat ten opzichte van vorig jaar. 64% van de organisaties typeert zich als (zeer) gezond.

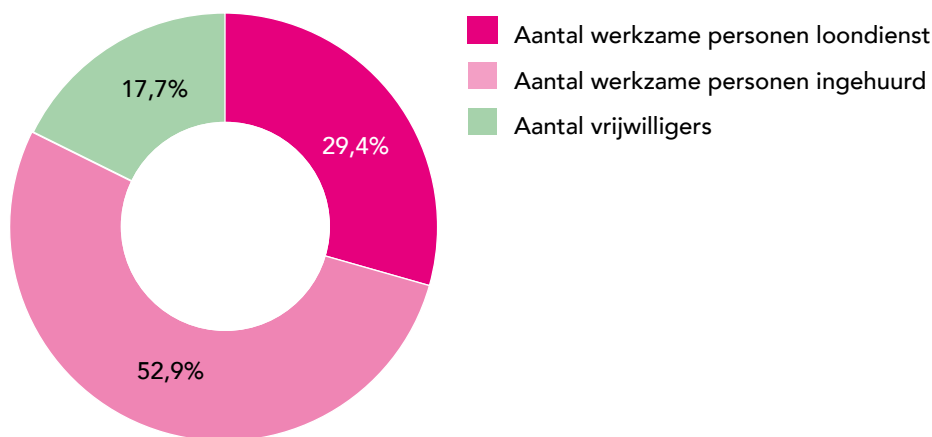
Personeel

Niets van dit alles kan zonder de mensen die het mogelijk maken. Cultuur is in essentie voor en door mensen.

Aantal werkzame personen

In 2025 waren er 10171 mensen werkzaam voor cultuurbeoefening. Dit zijn mensen in loondienst, zzp'ers en vrijwilligers. Dit is een stijging van 3,5% ten opzichte van 2024. Die toename zit vooral in een stijging in het aantal vrijwilligers. Het grootste deel van de aanbieders bestaat uit kleine organisaties, deze hebben 0-15 personen in loondienst. Daarnaast zijn er uitzonderingen van organisaties die wel 200 personen in loondienst hebben.

Verdeling aantal werkzame personen

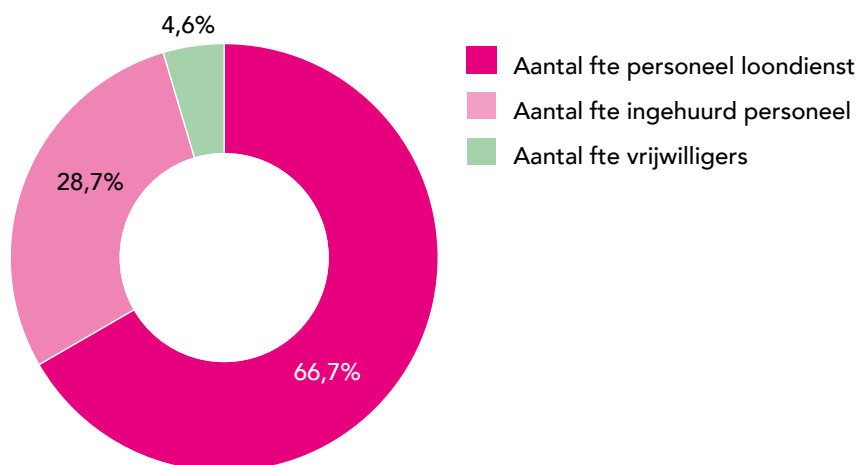
Aantal fte

Alle werkzame personen waren samen goed voor 2033 fte (n=95). Dit is een stijging van 3% ten opzichte van 2024. 66,7% hiervan werkte in loondienst.

Hoewel het grootste deel van de fte's bestaat uit personeel in loondienst, ligt het aantal werkzame personen aanzienlijk hoger. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de inzet van docenten met kleine dienstverbanden of opdrachten van slechts enkele uren per week.

De vergelijking met organisaties die ook in 2025 deelnamen aan het onderzoek, laat zien dat het aantal fte voor ingehuurd personeel is gestegen met 16% (n=56). De stijging van het aantal ingehuurd fte's onderstreept dat de sector voor een belangrijk deel draait op de flexibele inzet van zelfstandige professionals. Tegelijkertijd laat dit zien hoe groot het belang is van duidelijke en werkbare regels voor de inzet van zelfstandig werkende docenten, zodat organisaties hun aanbod kunnen blijven verzorgen.

Verdeling aantal fte

Ziekteverzuim

Het gemiddelde ziekteverzuim onder kleine organisaties (maximaal 10 medewerkers in loondienst) bedroeg 2,67%. Daarmee ligt het verzuim iets onder het landelijk gemiddelde van 2,8% voor organisaties van vergelijkbare omvang. Voor de gehele sector kwam het gemiddelde ziekteverzuim uit op 4,38%. Ook dat ligt lager dan het landelijk gemiddelde van 5,6%. Ter vergelijking: voor organisaties met 10 tot 100 werknemers bedroeg het landelijke gemiddelde 4,8%. De resultaten laten zien dat organisaties in de sector in 2025 relatief lage ziekteverzuimcijfers kennen.

Het ziekteverzuimpercentage is berekend door het aantal verzuimde werkdagen als gevolg van ziekte te delen door het totaal aantal beschikbare werkdagen.

Conclusie

Het aantal mensen dat werkzaam is in de sector is met 3,5% toegenomen. Deze groei is voornamelijk toe te schrijven aan een stijging van het aantal vrijwilligers. Het meest voorkomende type organisatie heeft tussen de 0 en 15 fte, en tussen de 0 en 10 mensen in loondienst.

Daarnaast is een aanzienlijk deel van de werkzame personen actief als zzp'er. Dit hangt samen met de aard van de sector, waarin veel docenten werkzaam zijn die op freelancebasis of voor een beperkt aantal uren per week aan een organisatie verbonden zijn. Daarom is het van groot belang dat regelgeving aansluit bij de praktijk van de sector.

En hoe nu verder?

De resultaten van het Brancheonderzoek Cultuurbeoefening 2026 laten zien dat de sector een brede maatschappelijke rol vervult. Organisaties bereiken in heel Nederland grote en diverse groepen deelnemers met cultuureducatie en cultuurparticipatie en werken daarbij samen met scholen, gemeenten, zorg- en welzijnsorganisaties en andere partners. Cultuurbeoefening is daarmee niet alleen een culturele, maar ook een sociale en educatieve voorziening van betekenis. Hoewel de activiteiten in de sociale basis grote impact maken, is de financiering grotendeels incidenteel. Juist door die grote impact is de continuïteit van zo'n activiteit belangrijk, en daarmee ook structurele financiering.

Het werk is kwetsbaar, er is een grote afhankelijkheid van gemeentelijke subsidies, en deze nemen af. Daarnaast is de grootste kostenpost de loonkosten en deze zijn gestegen. Bij de helft van de organisaties nemen de leerlingenaantallen af, en ook het aantal bereikte scholen is iets afgenomen ten opzichte van vorig jaar.

Het ecosysteem van kennismaking op school, en talentontwikkeling in de vrije tijd staat daarmee onder druk. Het aanbod is er, maar heeft structurele ondersteuning nodig.

Deze ontwikkelingen hebben gevolgen voor de keuzes die organisaties maken. Wanneer financiële ruimte ontbreekt, komt de focus steeds vaker te liggen op activiteiten die efficiënt georganiseerd kunnen worden of waarbij kosten gedeeld kunnen worden met samenwerkingspartners. Tegelijkertijd dreigt daarmee het risico dat specifieke, intensieve of minder rendabele vormen van aanbod onder druk komen te staan. De uitdaging voor de sector is daarom niet alleen om voldoende deelnemers te bereiken, maar ook om de breedte, kwaliteit en toegankelijkheid van het aanbod te behouden.

Voor de komende jaren liggen er daarom belangrijke vragen en keuzes op tafel. Hoe blijft cultuurbeoefening toegankelijk voor iedereen, ongeacht leeftijd, achtergrond of woonplaats? Welke activiteiten en doelgroepen kunnen organisaties blijven bedienen wanneer middelen verder onder druk komen te staan? En hoe kan de financiering beter aansluiten bij de brede maatschappelijke bijdrage die de sector levert binnen onderwijs, welzijn en zorg?

De uitkomsten van dit onderzoek laten zien dat het behoud van een sterke infrastructuur voor cultuurbeoefening niet vanzelfsprekend is. Om de kwaliteit, toegankelijkheid en diversiteit van het aanbod te waarborgen, zijn structurele investeringen, financiële stabiliteit en erkenning van de maatschappelijke waarde van cultuurbeoefening noodzakelijk. Alleen dan kan de sector haar cruciale rol blijven vervullen in het verbinden van mensen, het stimuleren van talentontwikkeling en het versterken van de leefbaarheid van de samenleving.

Foto: De Kom - Arend Bloemink

Wat doet Cultuurconnectie

Cultuurconnectie is de landelijke branchevereniging voor cultuureducatie en participatie: de basis van ons culturele ecosysteem. Als vereniging van 160+ leden: van kleine muziekschool tot mfco+ verbinden we organisaties, mensen, kennis en praktijk.

We ondersteunen leden bij vraagstukken rond cao & bedrijfsvoering, samenwerking met onderwijs en het sociaal domein, wet- en regelgeving, impact, vernieuwing en professionalisering. Want die vragen? Die leven bij al onze leden. En de antwoorden ook.

Al meer dan 40 jaar pakken we de megafoon om de stem van de sector te versterken. Zodat de maatschappelijke waarde van cultuurbeoefening zich vertaalt naar een vaste plek in beleid en begroting, en de waardering niet alleen bij mooie woorden blijft.

Verantwoording

Cultuurbeoefening kent vele vormen, en een groot deel wordt verzorgd door zelfstandigen. In deze publicatie gaan we uit van professionele organisaties die een aanbod voor cultuurbeoefening verzorgen of ondersteunen. Dit zijn centra voor de kunsten, kennisorganisaties, volksuniversiteiten, muziek- en theater-scholen en provinciale ondersteuningsinstellingen voor kunst & cultuur.

De vragenlijst is uitgezet onder de 165 leden van Cultuurconnectie, waarvan 114 organisaties deze (vrijwel) helemaal invulden. De cijfers gaan over het jaar 2025, de vergelijkingen zijn tussen 2024 en 2025 en zijn altijd gebaseerd op de groep die beide jaren de vragenlijst heeft ingevuld.

Functies	n = 157
Activiteiten	n = 114
Binnenschoolse educatie	n = 81
Sociale basis	n = 81
Financieel: kosten en baten	n = 114
Financieel: resultaat	n = 74
Personeel	n = 95

Onder de leden van Cultuurconnectie vallen ook volksuniversiteiten. Zij verschillen qua managementvorm, grootte en financiering zodanig van andere leden dat zij apart bevraagd worden in de vragenlijst. Hun gegevens zijn alleen meegenomen in 'functies'. De rest van de gegevens worden meegenomen in het impulsprogramma en het bijbehorende onderzoek.

Ledenkaart

Colofon

Cultuurconnectie is de brancheorganisatie voor cultuurbeoefening

Lucasbolwerk 11
3512 EH Utrecht
030 230 37 40
info@cultuurconnectie.nl
www.cultuurconnectie.nl

Databewerking

ABF Research, Cultuurconnectie

Redactie: Heleen Molthoff

Fotografie

Marcel de Bont, Arend Bloemink,
Pien Dühmann

Vormgeving

RAAK Grafisch Ontwerp, Utrecht
www.raakontwerp.nl

Druk

AltijdDrukwerk

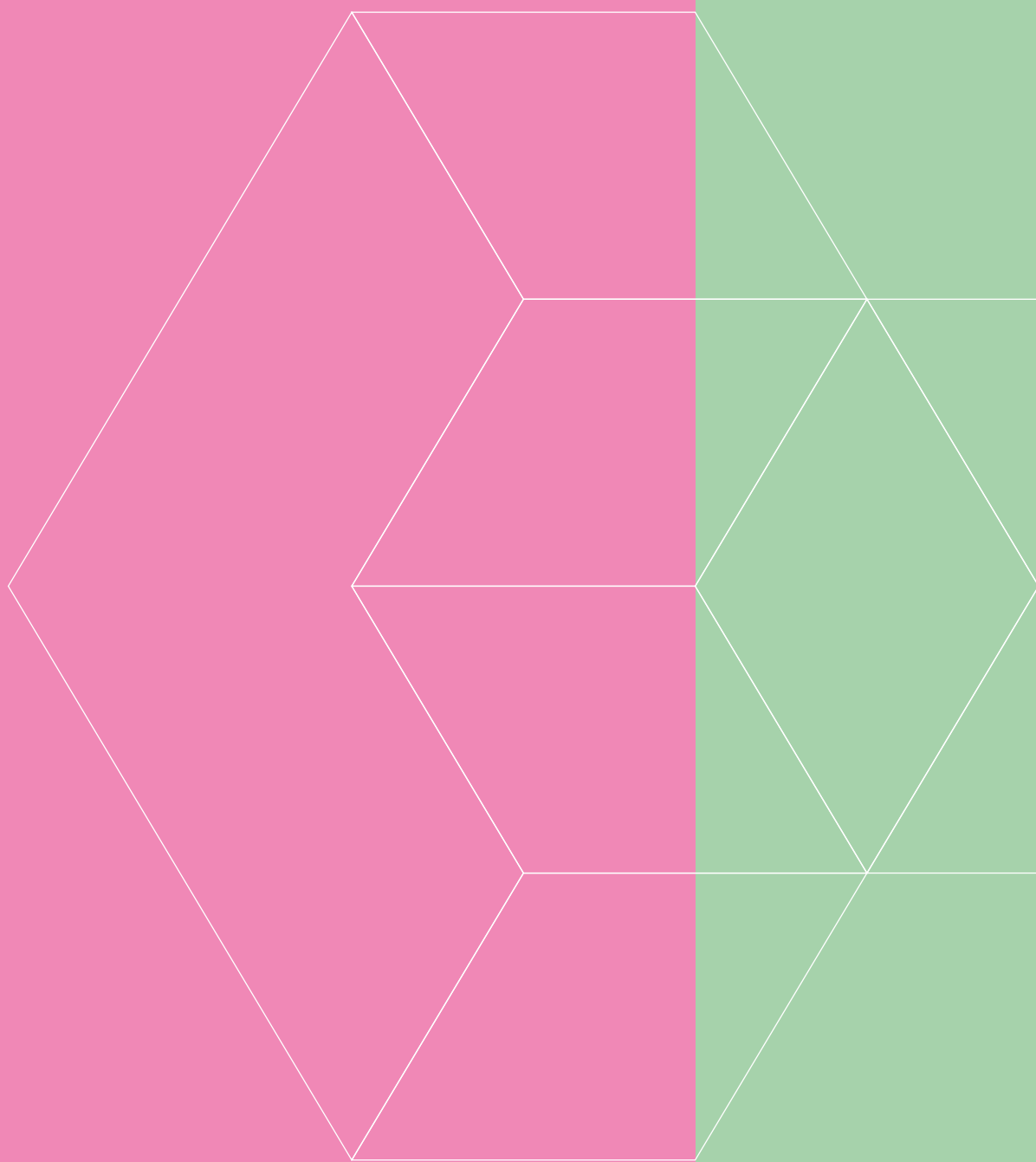
Disclaimer

Deze publicatie is met zorg samengesteld, desondanks kan Cultuurconnectie geen aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade door een fout in deze publicatie. Daarnaast wordt in de publicatie veel gewerkt met gemiddelden en algemene verdelingen, en kunnen er geen uitspraken worden gedaan over individuele organisaties.

Copyright

Cultuurbeoefening in kaart is een uitgave van Cultuurconnectie, Utrecht

Niets uit dit document mag worden gekopieerd, verspreid of op enige wijze openbaar worden gemaakt zonder voorafgaande, schriftelijke toestemming van Cultuurconnectie

**cultuur
connectie**
